

(۱۲۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۹ سم [ف: ۳۴ - ۶۳۳]

سبیل الهدی < نور السبیل

● **سبیل الهدی و الرشاد فی سیرة خیر العباد / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی**

subul-ul hudā wa-r rašād fi sīrat-i xayr-il 'ibād

صالحی، محمد بن یوسف، - ۹۴۲ قمری

sālehī, mohammad ebn-e yūsof (- 1536)

کتاب مفصلی است در سیره پیامبر اکرم (ص) با عناوین «باب، باب». مؤلف، در تألیف این کتاب از مصادر فراوانی استفاده کرده و مجموع یافته‌های خود درباره سیره رسول گرامی اسلام (ص) را با ملاحظه تمام جوانب در حدود هزار باب، در ۱۳ جزو تدوین نموده است. وی در آغاز کتاب فهرست تمام ابواب را آورده است. او در آغاز هر بخش به نقل احادیث و روایات می‌پردازد و در پایان مسائل لغوی و مشکلات معنای را مطرح می‌کند.

چاپ: قاهره، باهتمام المجلس الأعلى للثئون الاسلامیة، ۱۴۱۸ق، در ۱۲ جلد

[بروکلمان ۲/ (۳۰۴) ۳۹۲؛ کشف الظنون ج ۲، ص ۹۷۸؛ معهد المخطوطات، تاریخ، ج ۵، ص ۱۲۹-۱۳۰؛ معجم التاريخ التراث الاسلامی ج ۵، ص ۳۰۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۹

آغاز: العباس انه لا مال عنده فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم فاين المال الذي وقته انت وام الفضل ... ذكر عدد المسلمين والمشرکين الذين شهدوا بدرًا؛ **انجام:** قال نعم قال في من قال في ينعبس فقال النبي صلى الله عليه وسلم اركب انت بنفسك فاتناه. **انجامه:** «تم الجزء الثاني بحمد الله وعونه وحسن توفيقه على (كذا) يد العبد الفقير الى الله تعالى احمد ابن الشيخ حجازى القتلى المرزوقى غفرالله له ولوالديه ولمن دعا بالمغفرة والمسلمين والحمد لله وحده»

شامل بخش جنگ‌هاست و از بخشی از جنگ بدر و الباب الثامن: فی غزوة بنی سلیم بالکدر (۳۴) تا الباب الثمانون: فی ذکر بعد ما افتحه صلى الله عليه وسلم من البلاد را دارد. با افتادگی آغاز ظاهراً این نسخه مطالبی علاوه به متن چاپی دارد (مثلاً باب ۸۰ در پایان نسخه مقایسه شود با ج ۶، ص ۳۸۵ چاپی)؛ خط: نسخ به شیوه ترکی عثمانی، کا: احمد بن شیخ حجازی قلی مرزوقی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه پردازى عثمانی؛ با یادداشت کسی مبنی بر هبه نسخه به پسرش نظام الدین محمد با مهر «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده معین الدین محمد الموسوی» (بیضی) و زیر آن مهر «عبده محمد محسن الموسوی» (چهار گوش)؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج مشکى مذهب، ۳۶۹ گ، ۳۳ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۶/۹×۱۷/۱ سم [ف: ۲۹/۱ - ۴۴۷]

● **سبیل السلام / کلام و اعتقادات / عربی**

subul-us salām

قافله باشی، محمد، ۱۲۲۶ق ۱۳ قمری

qāfele bāshī, mohammad (1811 - 19c)

تاریخ تألیف: سه شنبه ۲۰ جمادى الثاني ۱۲۶۳ق؛ محل تألیف: قزوین

رساله شریفی در معارف الهی و توحید و فضایل و مناقب اهل بیت (ع) که به شکل «سبیل، سبیل» نگاشته. برای نمونه عنوان یکی از سبیلها چنین است: «سبیل الذى اوجد وبدا خلق الانسان هو المال والمرجع بغاية الغايات فى منتهى الامر فلا بد التهيؤ لحضوره.»

قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۵۵/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمين كما هو اهله ... وبعد فهذه سبيل السلام صفتها لجميع الانام من الشيعة السالكين از ابتدا چند برگ موجود است؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ سطر [ف: ۱ - ۳۳۹]

● **سبیل الهدایة فی علم الدرایة = الفوائد الرجالیة =**

سبیل الهدایة / درایه / عربی

subul-ul hidāya fi 'ilm-id dirāya = af-fawā'id-ur rijālīyya = sabīl-ul hidāya

تهرانی، علی بن خلیل، - ۱۲۹۶ قمری

tehrānī, 'alī ebn-e xalīl (- 1879)

رساله‌ای است در علم درایه و رجال، شامل «مقدمه»، سه «باب» و «خاتمه»، بدین ترتیب: مقدمه؛ دارای دو امر: ۱) سبب الاحتیاج الی علم الرجال، ۲) موضوع هذا العلم؛ باب ۱. تقسیم الحدیث؛ باب ۲. فی من یقبل حدیثه؛ باب ۳. تحمل الحدیث و طرق نقله؛ خاتمه: در مباحث مختلف رجالی و شرح احوال برخی از روایت. این کتاب در الذریعة به عنوان «الفوائد الرجالیة» آمده است، مرحوم آقا بزرگ گوید گمان من این است که این فوائد همان «سبیل الهدایة» باشد.

چاپ: و قد حققه السيد محمود المقدس الغریفی و طبعه فی بیروت سنة ۱۴۳۱

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۰۵/۳

آغاز: نذكر هنا امورا، الاول، فی بیان سبب الاحتیاج الی علم الرجال، اعلم ان باب العلم منسد فی الجملة فی جميع الاعصار و الامصار؛ **انجام:** و لم یکن ما اخبره موهوماً لانه القدر المتیقن من الاجماع القائم علی حجیته

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ اجازه‌ای به خط مؤلف برای سید موسی در پایان و به قرینه اجازه ممکن است کاتب نسخه نیز همان سید موسی باشد؛ کاغذ: فرنگی، ۴۵ گ (۸۰-)

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخفا)؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳